

Svar på Interpellation av Alexandra Mattsson Åkerström (V) till socialborgarrådet Jan Jönsson (L) om Lilla Hjärtat

Dnr KS 2020/1079

Alexandra Mattsson Åkerström (V) har ställt en interpellation till mig om fallet med den omkomna flickan Esmeralda, kallad "Lilla hjärtat".

Jag vill tacka interpellanten för en interpellation i ett mycket angeläget ämne och kan bara beklaga att covid-19-pandemins andra våg har försenat interpellationens behandling i fullmäktige.

Socialtjänsten har ingen viktigare uppgift än att värna livet och hälsan hos de barn som hamnar i samhällets vård. Såväl interpellantens parti som majoriteten, med biträde av oppositionen, har i skrivelser till socialnämnden lyft frågan om hur staden agerar för att se till att det som hände i Norrköping och som ledde till Lilla hjärtats död inte kan hända här.

Stockholms stad har i grunden ett robust system för att följa upp att socialtjänsten håller en god kvalitet, där uppföljning sker såväl inom stadsdelsnämndernas egenkontrollsystem, som via stadens integrerade ledningssystem, och via granskningar, nätverk och träffar som socialförvaltningen ansvarar för. Till exempel lyfts frågor om eftervård regelbundet inom chefsnätverk och BBIC-nätverk i staden. Socialnämnden är inte överordnad stadsdelsnämnderna men bidrar genom sin kompetens och samordnande roll till en likställd socialtjänst i staden.

Det specifika ärendet med Lilla hjärtat, och de granskningar som skett, har lyfts i olika forum, bland annat genom webinarier riktade mot enhetschefer och biträdande enhetschefer inom barn och ungdom. Jag hade själv möjlighet att närvara när ärendet lyftes bland avdelningscheferna för stadsdelarnas individ- och familjeomsorg, och vet att det har tagits på allra största allvar i stadsdelsförvaltningarna.

Jag övergår nu till att besvara interpellantens frågor i tur och ordning:

1. På vilket sätt ämnar du säkerställa att placerade barn får de besök i familjehem som ansvarig myndighet har förpliktigt sig att göra men som inte görs idag?

Svar: Av interpellationen verkar framgå att frågan är ställd med anledning av en uppgift i 2019 års socialtjänstrapport om att drygt 30 procent av barn och unga med helårsplacering i familjehem fått minst fyra besök.

Enligt enhetscheferna inom barn och ungdom vid stadsdelsförvaltningarna är siffran inte korrekt. Besök hos placerade barn kan registreras under andra rubriker än den korrekta vilket gör att ett besök inte räknas in i statistiken.

Under våren 2020 gjorde stadens socialtjänstinspektörer en granskning av familjehemsvården vid fyra stadsdelar. Vid inspektörernas aktgranskning av ärenden framkom att i majoriteten av ärendena hade barnhandläggaren besökt barnet minst fyra gånger per år och ofta träffat barnet enskilt vid dessa besök. Socialtjänstinspektörerna konstaterar utifrån sin granskning att i de ärenden som är mer problematiska genomförs betydligt fler besök än så.

Vi fortsätter att tillföra resurser till den sociala barn- och ungdomsvården för att se till att de barn som hamnar i samhällets vård får bästa möjliga omsorg. Vi utökar också skyddsfonden för att säkerställa att kostnader för placeringar inte tar resurser ifrån det ordinarie arbetet med utredning och uppföljning i barnärenden.

Tyvärr har möjligheterna till fysiska besök försvårats av den pågående pandemin. Det blir därför viktigt för mig, när samhället återgår till ett normalläge, att följa upp hur det arbetet återstartar och att stadsdelsnämnderna så långt som absolut möjligt uppfyller målsättningen om fyra fysiska besök per år.

Det pågår också ett arbete på stadsdelarna och socialförvaltningen med att införa digitala verktyg för att öka barns och ungas delaktighet. Hägersten-Älvsjö har exempelvis haft goda resultat med verktyget Viewpoint, inom ramen för ett projekt lett av Sveriges Kommuner och Regioner, och socialförvaltningen har fått i uppdrag att undersöka ytterligare alternativ.

Jag hoppas att den ökade förtroendet hos socialtjänsten med användningen av digitala hjälpmedel som pandemin har fört med sig ska underlätta för barn och unga att ha en tätare och bättre kontakt med sin socialsekreterare, inte som en ersättning för, men som ett komplement till, socialtjänstens fysiska möten.

2. Vilka eventuella åtgärder ämnar du vidta för att socialtjänsten i staden har ett fungerande egenkontrollsystem för exempelvis de barn som varit placerade sedan späda ålder och ett övervägande om vårdnadsöverflytt bör göras?

Svar: Socialtjänsten ska ha ett fungerande egenkontrollsystem för alla former av verksamhet. Socialförvaltningen lyfter frågor om egenkontroll flera gånger per termin på nätverket för enhetschefer inom barn och ungdom. På nätverket för biträdande chefer inom familjehemsvården diskuteras egenkontroll inom familjehemsvården mer specifikt minst en gång per termin utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Som socialförvaltningen beskriver i sitt svar på Vänsterpartiets skrivelse till socialnämnden avser förvaltningen att sätta fokus på frågan.

upp frågan om socialtjänstens skyldighet att överväga vårdnadsöverflyttning. Socialförvaltningen avser också att genomföra en utbildning rörande flyttningsförbud och vårdnadsöverflyttning för alla medarbetare tillsammans med social- och skoljuridiska enheten under kommande höst.

3. Har borgarrådet vidtagit några åtgärder för att säkerställa att alla barn och dess familjer får likvärdigt stöd i hela staden efter exempelvis en placering? Ser du behov av utveckling av arbetet med familjer efter en placering?

Svar: Jag ser definitivt ett behov av att socialtjänsten får större möjligheter att följa upp hur det går för barn som varit föremål för utredning eller placering, även efter avslutad insats. Den grönbå majoriteten har i sitt remissvar på utredningen om ny socialtjänstlag framfört att det inte räcker med den förlängning av uppföljningsmöjligheten från två till sex månader som utredningen föreslår.

Men jag ser också generellt sett ett behov av fler evidensbaserade och beprövade insatser för att hjälpa barn och unga i och efter samhällsvård. Därför satsar vi nu 250 miljoner kronor i sociala investeringar för att göra det möjligt för stadsdelarna att utveckla och pröva bättre metoder inom socialtjänsten. Den genomlysning av socialtjänstens arbete i varje stadsdel som görs inom projektet ”Rätt stöd i rätt tid” kan också ge oss möjlighet att identifiera potential för förbättring.

Stockholm den 6 april 2021

Jan Jönsson